

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zapadnim od n. i kr. čita po cijeni od . . . . . 8 halera	U Beogradu i u krajevima zapadnim od n. i kr. čita po cijeni od . . . . . K 200
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od . . . . . 10 halera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji . . . . . K 200
Izvan ovog područja po cijeni od . . . . . 12 halera	U inostranstvu . . . . . K 450

Oglasni po cijniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 89.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 28.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Ratni Izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 26. aprila.

Istočno bojište:

Rusko topništvo je na više mjesta izazvalo osvetničku vatru naših topova. Inače nikakvih osobitih borbenih događaja.

Talijansko i jugoistočno bojište:

Nepromijenjeno.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 26. aprila.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavarskog:

Juče se neprijatelj kod Arrasa ograničio samo na djelimične napadaje. Južno su od Scarpe njegove navalne bujice tri puta jurile protiv naših položaja, i sva tri puta su opet morale da uzmaknu. U pojedinim odsjecima podržavao se znatnom jačinom topničkog boja. Kod Gavrelle leže naši položaji na istočnoj ivici sela.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Svenukupni je položaj neizmijenjen. Topnička se borba ograničila samo na izvjesne dijelove fronta. Kod Hurteliskog maura i istočno odatle poboljšani su naši položaji na zabrežju Chemin-des-Dames napadajima, kod kojih smo zarobili 3 časnika i više od 160 francuskih vojnika. Na veće je neprijatelj poslao topničke vatre, koja se povisila do velike žestine, prešao na napadaj s obje strane Braye u širini od 3 kilometra. Neprijatelj je krvavo odbijen. U Champagni došlo je samo do borbe s ručnim granatama.

Front vojvode Albrechta württembergskog:

Nikakvih naročitih događaja.

Juče je neprijatelj izgubio 6 letilica, od kojih je poručnik Schäfer oborio 2, a 1. svoga 22. i 23. protivnika.

Istočno bojište:

Južno od Rige, Jakobstadta, Smorgona, zapadno od Lucka, istočno od Zloczowa, na Zlota Lipi te uzduž Putne i Sereta pojačala se ruska topnička vatra a prema

Ponovni su djelimični napadaji kod Arrasa i na Aisni krvavo odbijeni. — Ruski vojnički kongres za ofenzivna ratna preduzeća.

tome i naša vatra kao odmazda na rusku vatru.

Mačedonsko bojište:

Iz iskaza zarobljenika, učinjenih u bojovima na dojranskom jezeru 24. o. mj. izlazi, da su ondje Englezi sa svojim napadajima, koje su izveli s jakim silama na uzanom frontu, išli za vrlo dalekosežnim ciljem. Hrabro je bugarsko pješništvo ubralo lijep uspjeh, zadržalo sve svoje položaje, a neprijatelj s njemačkim i bugarskim mašinskim puškama te baterijama nanijelo teških gubitaka.

Prvi pl. Ludendorff.

Zvijeri u ljudskom obilju.

1871. godine započeo je Emile Zola sa izdavanjem zbirke svojih romana „Les Rougon-Macquart“, koji su išli u dvadeset svezaka. U predgovoru prvoj knjizi naznačio je Zola motive, koji će ga voditi u ovom njegovom djelu. Po njegovom kazivanju, on je, riješavajući dvostruko pitanje, kako se stvaraju sudbine — prirodjenim temperamentom s jedne a uticajem okoline s druge strane, — htio da pravi onu nit, koja matematičkom tačnošću vodi od jednog čovjeka do drugog. Način, na koji je on riješio taj zadatak, donio mu je u Francuskoj kako ogorčenih ličnih napadaja, tako i neograničeno divljenje. Od jednom je postao vođjom „naturalista“, to jest one škole, koja je sebi uzela za pravilo, da književnički smije sve stvari tako prikazivati, kako se one zbilja i dešavaju; čak šta više da i sama istina zabijeva, da se ništa ne uljepšava i ništa ne prećutkuje. Emile Zola je svoj niz romana izradio strogo prema ovom navedenom pravilu i tim je književnost svoje domovine obogatio mnogim romanima, kojima su predmeti i motivi već na samoj granici svega odvratnoga.

Danas, pošto je od onoga dana proteklo već gotovo pola stoljeća, rasprase za francuski naturalizam odavna smirila. No povijest sadašnjega vremena, koja je svjedokom nezrecive mržnje među narodima, živo nam doziva u pamet romane Emila Zole. I u koliko više posmatramo tajnovite zakulisne sile, koje su sad na djelu kod naših

neprijatelja, naročito kod Francuza, u toliko bolje počinjemo da shvaćamo pariškog romantičera. Događaji dali su Zoli pravo. On je mogao, kad je prirodjeni temperament i uticaj okoline uzeo za izlaznu tačku svojih prikazivanja, u stvari doći samo do onih rezultata, koje je veliki dio njegovih savremenika osudio kao odvratne. Zolim „eksperimentalni romani“ obradivali su Francuze, premda u ono vrijeme nije niko htio da ih u njima prepozna. Galska taština opirala se rukama i nogama protiv toga, da joj se skine maska sa lica.

Medjutim su događaji na Seini, u koncentracionim logorima, kao i na frontu već davno razotkrili pravu francusku obrazinu. Svakoga dana doznajemo o novim njihovim zvjersovima. „Viteške“ Francuze kao da ne mogu zadovoljiti više ni famozni krvožedni „Netoyeurs“, koji kao što smo već ranije javili imaju zadatak, da u zauzetim njemačkim rovovima iskasape sve njemačke zarobljenike. Oni su morali da smisle novo jedno sredstvo, kojim bi iskalili svoju šovinističku bjesomučnost i osvetili se zbog toga, što ne mogu da odnesu pobjedu nad njemačkom nadmoćnošću. Poslije suzbijog juriša na St. Quentin 13. aprila našli su naši njemački saveznici u rovovima, koje je neprijatelj prosto zauzeo, ostavljene njemačke ranjenike izbodene na previjalistu. Kod toga je jedan njemački vojnik nadjen s velikom ranom u donjem tijelu od revolverskog metka. Taj njemački vojnik izvjestio, da je jedan francuski časnik kratko vrijeme prije njemačkog protivnapadaja ispalio na njega iz vrlo kratke udaljenosti hitac, premda je ležao teško ranjen i nenaoružan u rovu. Istom prilikom izjavili su francuski zarobljenici, da im je naredjeno, da s naročitim u tu svrhu izradjenim noževima zaklanje pokolju sve ranjenike i zarobljenike, do kojih se budu dočepali. Takvi su se noževi za klanje u istinu i našli kod svih francuskih zarobljenika.

Nema sumnje: Francuzi hoće da pobjede i to pod svaku cijenu. S očajnim su naporom nastupali u Champagni na njemačke položaje i vraćali se opet natrag krvavih glava. Njihovi su redovi od njemačkog topništva bili

pokošeni, a i njemačke mašinske puške izvršile su svoje strašno djelovanje. Listine gubitaka, kakvih još nije bilo u istoriji ovog rata, nagnale su strah u kosti pariškim vikačima. Oni su morali, da uzdržu, doznajući sa kakvim su ogromnim žrtvama morali da plate ono malo sumnjive „pobjede“. No ti vikači ipak još ne popuštaju. Pa kad već ne ide na pošten način, onda im treba da pomogne zločin. Što nije mogla da postigne otvorena borba, što nije mogao da postigne čovjek prema čovjeku i um prema umu, to sad treba da postigne kukavički razbojničko oružje prema gotorukim bijednim ranjenicima! I to sve tobož u svrhu slave i časti!

Cijeli je svijet sad uočio veliku onu moralnu provaliju, u koju se strovalo francuski narod. Svijet sad vidi, da je u Francuskoj mnogo osuđivani Emile Zola ipak vrlo dobro poznavao svoj narod i da je imao potpuno pravo, kada je opisujući trulež francuske duše, dao jednoj svojoj ovakvoj knjizi naslov „La bete humaine“. Mrtvi je pisac u pariškom Panteonu bio dakle u svoje vrijeme pravedan sudac.

Pripravnost Monarhije za mir.

Kb. Beč, 26. aprila.

S obzirom na izjave ruskih socijaldemokrata, kao i na izjave s drugih strana o miru bez aneksija, „Fremdenblatt“ je od strane ministarstva spoljnih poslova ovlašten da izjavi, da mi ne tražimo nikakve ruske oblasti. Naša monarhija nema nikakvih osvajačkih snjereva protiv Rusije, ni želi da svoje oblasti proširi na njen račun. U ovakom držanju monarhije inostranstvo ne treba da vidi nikakav znak osjećaja slabosti. Ako bi takvim pretpostavkama vjerovalo, zapalo bi u sudbonosnu zabludu. Mi smo često puta isticali, da mi vodimo odbranbeni rat i da čemo ga sve dotle produžiti, dokle ne postignemo naš cilj, koji se nalazi u tom, da sebi stvorimo sigurnost za naš buduću opstanak.

Srpski narodni poslanici u inostranstvu.

Prije nekoliko nedjelja zabilježili smo, da je srpski novinar Sveta Jakšić, bivši urednik beogradske „Stampa“, izdao u Švajcarskoj brošuru, u kojoj teško optužuje srpsku vladu u inostranstvu i srpske narodne poslanike, koji su za njom pošli. Kao što će se čitaoci sjećati, Jakšić je u toj brošuri is-

pričao, kako su srpski ministri i narodni poslanici pomogli, da se olakša srpska državna blagajna u svom bjezstvu iz zemlje kroz Italiju, kakav su veseo život provodili srpski bjezguncipolitičari u Rimu i Nici na račun narodne imovine i kako su malo vodili brigu o narodu u Srbiji, koji su ostavili u najvećoj bijedi. Optužba je podignuta u formi, koja ostavlja utisak, kao da je jedan od upućenih iz budi kog razloga počeo da izbrbljava što zna. Tako zvana srpska vlada, koja za sad zasedava na Krku, vrlo je neprijatno dirnuta tom brošuricom, jer se čini, da će našim obnarodovanjem njene sadržine i u zemlji zaostaviti narod za nju doznati. S toga je ustala da se brani, ali vrlo ladan, jer ne pobija navode Jakšićeve, već ga optužuje kao veleizdajnika i poziva ga da predstane istražnoj vlasti srpskog ministarstva unutrašnjih poslova na Krku da odgovara po toj optužbi. Ovakav odgovor srpske vlade na Jakšićeve optužbe jest došao na svoju mjestu, ali žalost ni malo nije podnesan, da je opere od onih silnih optužaba, koje je Jakšić protiv nje podigao. Ko se još sjeća, kako je velika bila sioboda štampe u Srbiji, na koju se ja Pašić u svom odgovoru na austro-ugarski ultimatum i pozivao, taj će se nemalo čuditi, otkud sad da se pisac u inostranstvu savlja pod optužbu zbog veleizdaje, što se usudio da napada vladu i narodne poslanike zbog njihovih sumnjivih novčanik računana i nimalo čednog načina života. Gonjenjem Jakšića, koji je nekad kao novinar služio srpskoj vladi, ta vlada više utvrđuje nego što pobija njegove navode.

Akcija za mir.

Struja za mir u Engleskoj.

Kb. Bern, 26. aprila.

„Basler Nachrichten“ donose brozav svoga berlinskog privatnog dopisnika, koji je sa dobro obaviještenim kopet-hasko strane izvještava, da je struja za mir u Engleskoj posljednjih nedjelja znatno porasla. Držanje Lloyd Georgea ne cijeni se povoljno. Njegov je ugled spao. Medjutim ugled Asquitha ponovo raste. S jedne strane vjeruje se Lloydu Georgeu, čija politika nije sasvim slobodna od puštolovina, u pogledu njegove ratne politike, ali s druge strane vjeruje i u iznenadni obrt u većem stilu. Ta mogućnost krajnjih sigurnosti čini, da je političko stanje nesigurno. Lloyd George i sam je svjestan o tome, da se političko stanje u Rusiji razvija nepovoljno za sile četvornog sporazuma.

Podlistak.

Bož. S. Nikolajević

„Turci! evo Turci!“

— Šalivna uspomena iz srpsko-turskog rata 1912. —

Šta je ko osećao kad smo prešli granicu, ne može se pouzdano reći, ali izgleda da beše svima hladno ne samo po licu i na nogama, već i oko srca. Naš ešalon, sastavljen iz kolone profitanice, municione, sanitetske, jedne mearske i jedne pekarske čete, od rano-ga je jutro u pokretu. Trebalo je još za videla stići u Biljač.

Po širokom, iskavrenom drumu, koji je naizmence ravan i strm, kreće se tromo nedogledna povorka. Ni gladna godina nije duža od nje. Sve vrste su zastupljene: komordžijska s arjevima, sanitetska u znaku crvenoga krsta, i ona što voze municiju. Ali, bada-va, najviše imponuje kola natovarena s pekarnicama od gvozdja, „furundžijskim topovima“, zbog kojih siroti volovi moraju dobro opustiti jezik, dok ih ne dovuku na određeno mesto.

Te pokretne furundžinice, prinadležni volovi, komordžije, konji i vojnici, i nas nekoliko obveznika činovničkog reda sačinjavali smo pomenutu pekarsku četu, koja imadjaše sreću da joj komandir bude Stamenko Trajković, rezervni pešadljski poručnik, sudija u građanstvu.

Kako su se, dakle, osećali u ovom

istorijskom trenutku vojnici i komordžije hrabre nam čete, ne mogu da tvrđim, ali znam da je komandira Stamenka, prelazeći granicu, prešao i svaka volja da bude heroj. To se vidi i otud, što je prestao grđiti i pretiti robijom. Postao je nekako druževniji, mekši. Komordžije nije više nazivao vlačanskim lopuzima, a i prema bradatim narednicima, koga je cela četa zvala od milošte Brada, zauzimao je sada manje starešinsku pozu. Skinuo je čak i kokardu i epoletiške, da ne bi morao odavati vojničke tajne, ako bi slučajno Turci ili Arnauti zarobili „ljudu pekariju“. Tako je, u trenucima oduševljenja, nazivao narednik Brada našu pekarsku četu; inače na službi, to jest dok se mesi i peče tajin, on je vojnicima tepao sa „džibronje“ i „stoko furundžijska“!

Prevalismo više od polovinu puta, a nije se, hvala Bogu, ništa zbililo što bi koliko toliko opravdalo naš strah zbog fakta: da smo zašli poprilično u neprijateljsku teritoriju. Beše sve mirno naokolo. Levo su se povijali nagi humići, a napred pukla prostrana, još zelena ravnicina, na kojoj je spokojno pasao po neki zalutali bivo. Videla se jasno i železnička pruga što vodi od Kumanova. Već je nekoliko ranjeničkih vozova protutnjilo tuda. Iz daleka padali bi u oči crveni krstovi na mnogobrojnim vagonima. Kao da je svesna, koliko bola i uzdaha nosi, lokomotiva je uvek neveselo pištala, dok se crni dim dugo posle nje raščesljavao i kldao u prohladnom, sivkastom zraku.

Bilo je sveže oktobarsko popodne, sutradan posle sudbonosne kumanovske bitke. Tu i tamo spazili bismo meština, uvučeni ruku pod rukave, gde gega za ovcama koje su ostale bez gose, ili goni talige s nakrmljenom starudijom. To behu prva živa potvrda dobivene bitke, prve laste pobjede. Moram priznati da je misak od ove naše novooslobodjene braće bio vrlo bedan, i mi, preplašena ali radoznala pozadina, stigli bismo u Biljač sasvim razočarani i nezadovoljni, da baš na raskršću ne sretno gusto buljake zarobljenika.

Napred su koračali regularni vojnici, mahom Anadolci, mladi, garavi, u zelenkastim uniformama i crnih vatre-nih očiju. Za njima sa teurali Arnauti, rano-ga uzrasta, s procepljenim fešćićima, prijavim sarucima, proderanim i na mirivo uzo vezanum čakširama, koje jedva višahu o kušunjava bedra. Promicali su ispred nas, aržeći se po dvojica za ruke. Pognute glave, vlažnih, pomodrelih noseva, oni su budili opšte saučešće. Komandir Stamenko, koji se na žagor i graju osmelio da napusti skrovite arnjeve i videvši ih bezopasne, prišao im je sasvim blizu. Obveznici pekarske čete behu očevidno prijatno iznenadjeni. Od kako je gospon poručniku jutros, kad prelazasmo granicu, iznenadno pozlilo, retko su ga mogli umotriti. Svi su konstatovali, da se veoma prodobrio. Omalen, dežmekast, s glavom nalik povećoj okrugloj lubenici, potkresanih smedilih brkova, koji se oko usana savijaju u dve zagra-dice, naš komandir je dostojanstveno —

kao da ih je sam polhvatao — liksirao kroz cviker obezoružane protivnike. Pošto i posljednji promače, on se okrete, rekavši nam, blago i ljubazno, jednu duboku filozofiju u tri reči:

— Rat nije šala!
Tačnost sententice gospodin-Stamenkove potvrdila se još iste noći u Biljaču.

Sumrak se hvatao, kad prispesmo u ovo opustelo mesto. Neokrećeni kućerci, udherioce natkrivene prućem, bez ikakve okutnjice, krivni sokaci, čepenci, budžaci, sve je bilo bežljudno, naćreno i bataljeno. Čak ni velika kasarna, koja se tu nalazi, nije bila u stanju da zagladu ubogi izgled ove turske kasabe. Sirotinja koja ovde probivaše, mora da je na vrat na nos pokupila prije, i nište-ći što joj pade šaka, bežala ispred vojske koja nastupa. Copor ostavljenih, gladnih kerova, čitav nakoš pseci, vit-lao je tamo-amo. Od stanovnika beše preostao samo jedan star, iznemogli Turčin, koga su ili zaboravili povesti, ili on ne htjede napuštati ognjište. Strazli naši, iz trećeg poziva, ubacivali su mu hleb i dodavali vodu kroz rešet-ke od prozora, pošto nije smeo da iza-dje. A možda je time htio da izrazi ne-godovanje zbog nezvanitog gostiju, ne-pomirljivosti jednoga osmanlije spram onih koji mu pritiškoše dedovinu, nose-ći zastave bez polumeseca!

Zatekosmo i jednoga komitu. Žgo-ljav ali okretan čovečić. Nost stalno šajkaču! Bio je, kaže, ranije učitelj i četnik u ovom kraju, pa je za ljubav oslobodilacke vojske, vazda ornc za

rakiju, prihvatilo sada tudje dućanče, da prodaje ratnicima anasoniju i vino.

A ratnici kao ratnici, piju li piju! Ispregli konje, odjarmili volove, naložili vatre, pa se greju i zalažu... Daleko odonud, iza valovitih zaravanjaka, pomalja se mesec, naćet i krvav. Zvezde iskrsavaju, te izgleda kao da ih, po re-du, nevidljiva ruka veze na čiviti-plyvom svodu. Ali ni one nisu mogle razagnati pomrećinu. Jedino su vojničke vatrice cšvetljavale noćni logor. Niski, roglja-siti šatori, razapeći na brzu ruku, belasaju na čistini ispred dugačke, dvokat-ke kasarne, koja je, onako mračna, li-čila sada na kuću avetinja. A oko nje oseća se život. Odasvud dopiru glasovi, čuje se pesma, hrzanje konja i hra-pava, neugodna tjugovanka jedne bivo-lice, koju su rastavili od mladunčeta...

Napolju bivaše sve hladnije, s toga predložim komandiru da prenoćimo u turskoj kasarni. Ali se on isprva ne dade ni opepeliti. Izgledalo mu bezbed-nije po vedrim nebom. Muku inado-sno ja i moj „ubojni drug“, Coca Mi-hailović, da ga obrlatimo.

Izabrali smo bili oficirsku sobu, na gornjem spratu, jer se tu nalazio jedan vrlo dugačak i širok sto, koji je mogao trojici rahat poslužiti za krevet. Inače u sobi je vladao strahovit nered i va-šar. Sve fijeke behu istavljene, tušta i tina pocepanih akata i novina pokriva-la je pod. O zidovima su još visle ne-vešto fotografisane slike, u boji, sultana Mehmeda V., Karateodorija, slobodo-umnog Mitada, slavnog branioca Plev-

Bugarski socijaliste na stockholmskom kongresu.

Kb. Sofija, 26. aprila.
Objave bugarske socijalističke stranke, bašme unificirana i međunarodna, rečišile su da uzmu učesća u stockholmskom kongresu. Svaka će stranka poslati po tri socijaliste u Stockholm.

Ruska revolucija.

Ratni ciljevi nove Rusije.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Stockholm, 26. aprila.

Kako „Rič“ iz pouzdanog izvora saznaje, u skorom će vremenu izaći nova objava o ratnim ciljevima Rusije. Ovom će se objavom najzad sa svim jasno iznijeti ratni ciljevi i potpuno će se dopuniti manifest privremene vlade od 6. i 10. aprila. Vjerovatno je, da će privremena vlada nekim načinom, u za sad još neodređenom obliku, zauzeti središnje vlasti za mir. Izgleda da vlada na ovaj korak primorava neprekidni pritisak radnika.

Za današnji položaj privremene vlade je od velikog značaja izreka Čajdzea, koju je izgovorio izaslanstvu kijevskog vojničkog odbora. On je rekao: „Privremena je vlada konj, koji kola iz blata izvlači. Ne smijemo ga tući, da se ne bi učudio, a nemamo ni interesa da mu rad otežamo. Džigini (vade) su u našim rukama“.

Voini izaslanici za rat.
Kb. Minsk, 26. aprila.

U današnjoj sjednici kongresa izaslanika svih na zapadnom frontu stojećih četa izjasnio se niz govornika za apsolutnu nužnost ofenzivnog ratničkog preduzeća. Oni su rekli: Ofenzivom ćemo pobijediti unutrašnje neprijatelje a tako isto i spoljne neprijatelje. Po zaključku debate utvrdio je predsjednik kongresa, da u toku debate apsolutno nijesu pale riječi „dolje s ratom“. Donošenje rezolucije odloženo je za većeršnju sjednicu.

Sudbina carskih supruga.
(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“)
Zeneva, 25. aprila.

„Petit Journal“ javlja iz Petrograda: Ministar pravde završio je istragu protiv carskih supruga. Ustavotvorna skupština, kad se bude sastala, izreći će presudu nad carskim supruzima.

Širenje jevrejskog pokreta.
(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).
Haag, 25. aprila.

Jevrejski dopisni ured javlja iz Petrograda, da se jevrejski pokret širi po cijeloj Rusiji. Mnogi reakcionarni i antisemitski listovi su prestali da izlaze. Sve antisemitske demonstracije vlada ugušuje.

Položaj na zapadnom bojištu.

Talijanski izvještaji o borbama na zapadnom frontu.
Kb. Lugano, 25. aprila.

Talijanski izvještaji o borbama na zapadnom frontu glase vrlo potmulo. Prema „Corriere della Sera“ Englezi su u borbama kod Arrasa neočekivano stekli iskustva, da su na njemačkoj strani nagomilane mnogobrojne nove baterije i bezbrojne mašinske puške u svim mogućim položajima i da vatrom, koja je za Engleze sudbonosna, upravljaju izabrani strijelci. Njemačka artiljerija je tako tačno izvodila zapornu vatru, da engleska pješadija nije mogla razlikovati grani-

ce između zaporne vatre svojih i neprijateljskih baterija, te se u močvarnom zemljištu, razrivenom granatama, nije uopšte mogla ni razvijati. U mnogo slučajeva je ona prosto brisana frontalnom i bočnom vatrom. List upozoruje na to, da se nikakve stvarne pobjede ne mogu očekivati u otvorenoj borbi. Nijemci su sad bez otpora postigli položaje, protiv kojih Englezi i Francuzima ništa više ne preostaje, nego da vrše neprekidni pritisak.

Predstojeća promjena francuske osnove za napadaj.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Zürich, 25. aprila.

„Corriere della Sera“ javlja iz Pariza: Vojnički krugovi uvjeravaju, da će francuske ofenzivne borbe biti završene već krajem aprila; prošlogodišnja ofenziva je trajala tri mjeseca. U Havru je zaključena promjena osnove za napadaj.

Sitne vijesti.
Kb. Berlin, 26. aprila.

Wolffov ured javlja: 24. ov. mj. uspješno je našom vatrom gadjan jedan neprijateljski „podmorski lovac“. Topničkom vatrom uništen je jedan neprijateljski hangar kod Nieuporta.

Njemačka.

General-pukovnik Falckenhausen — novi gubernar Belgije.
Kb. Berlin, 26. aprila.

General pješadije barun Falckenhausen, dosadašnji zapovjednik šeste vojske, imenovan je uz jednovremeno unapređenje za general-pukovnika novim gubernom Belgije.

Bethmann-Hollweg protiv štrajkača.
Kb. Berlin, 26. aprila.

Državni kancelar pl. Bethmann-Hollweg uputio je okružnicu njemačkim vladama, u kojoj naziva izdajcima one osobe, koje nagovaraju na štrajk radnike ratne industrije, jer iz potaje i iz ledja napadaju njemačku vojsku, koja se bori za opstanak njemačke države. Kancelar poziva savezničke vlade da preduzmu mjere, kako bi takve osobe isklisle svu oštrinu zakona.

Grčka.

Protest grčke vlade protiv francuskih naslija.
Kb. Bern, 25. aprila.

Kako je „Bund“ sa grčke diplomatske strane izvješten, grčka vlada je kod zastupnika sporazumnih sila uložila energičan protest zbog nečuvanog samovoljnog postupka zapovjednika francuskih četa prema kraljevskim činovnicima, poslanicima i građanima na Zanteu, koji su prema pismenoj naredbi francuskog zapovjednika prenijeti u Kijlini na Pelopones, a jednovremeno im je zabranjeno da se vrate na Zante, dok se Francuzi na ostrvu nalaze.

Grčki kralj Konstantin — uapšen?
(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).
Bern, 25. aprila.

„Neue Korrespondenz“ javlja: U Parizu se uporno održava vijest, da je grčki kralj Konstantin uapšen. Vijest još nije potvrđena.

Sporazumne sile medju sobom.

Trgovina sa zemljama između Engleske i Rusije.
Dementi petrogradske vlade.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Petrograd, 25. aprila.

Petrogradski brzojavni ured javlja: Skandinavska štampa donijela je vijest, o tobožnjim pregovorima između Rusije i Engleske, prema kojoj bi cijela Livlandija, Estlandija, ostrva Dagö i Oesel, kao i jedan dio Alandskih ostrva poslužili kao jamstvo za novi zajam. Ministarstvo pobija odlučno tu vijest kao zlonamjernu izmišljotinu.

Amerika u ratu.

Sudbina njemačkih i austro-ugarskih brodova u Americi.
Kb. Washington, 25. aprila.

(Reuter). Kongresu je podniet zakonski predlog, kojim se predsjednik ovlašćuje, da može primiti internirane brodove onih zemalja, s kojima Sjedinjene Države ratuju. Prema naredbama zakonskog predloga brodarški ured može njemačke, austrijske i ugarske brodove dati pod zakup ili ih sam upotrebiti za plovidbu. Pravo svojine će se utvrditi poslije rata.

Neobično pretjerivanje cijena životnim namirnicama.
Kb. Rotterdam, 26. aprila.

Prema opisivanju engleskih putnika, koji su nedavno dospjeli iz Londona u Rotterdam, otičelo je od vremena stupanja Amerike u rat neobično pretjerivanje cijena životnim namirnicama. Uzrok tome nalazi se u ogromnom nagomilavanju robe u pojedinim pristanišnim gradovima i velikim željezničkim stanicama Amerike. U Indianapolisu stoji puni vagoni u dužini od nekoliko kilometara, jer saobraćaj prema sjeveru ide vrlo sporo. U Chicagu ne znaju šta da rade s grdnom nagomilanim životnim namirnicama, da bi ih sačuvali od štete. Kako je prenos željeznicom nemoguć, došlo se na misao, da se koliko je više moguće prenese preko Michigankog jezera do kanadskih željeznica, odakle će se otpraviti u Quebec i Evropu. U kanadski pristaništa poslani su talijanski i francuski brodovi, da bi se trgovine životnim namirnicama. Prema izjavama pomenutih putnika engleski trgovnički krugovi ne vjeruju mnogo u sposobnost američke flote, a biće već i time zadovoljni, ako američka flota u nekoliko zaštitni trgovnički put na Atlantskom okeanu protivu njemačkih podmornica.

Neograničeni podmornički rat.

Potopljeni brodovi.
Kb. Amsterdam, 25. aprila.

Holandski brzojavni ured javlja: Holandski parobrod „Minsterdal“, natovaren mješovitom robom, na putu iz Hula za Hardingen, torpedovan je u ponedjeljak u noći 45 milja sjeverozapadno od Dixmuidena. Posada se iskrcala u Dixmuidenu.

Njemačka letiica zaplijenila norveški brod.
Kb. Berlin, 26. aprila.

Wolffov ured javlja: 23. ov. mj. poslije podne srela je jedna od naših pomorskih letiica u Sjevernom moru norvešku ladju „Royal“ (688) tona sa tovarom gradje, te je iskrcavši na njemu jedan dio svoje posade brod zaplijenila. Brod je na to pod zapovjedništvom posade njemačke letiice otplovila u jednu njemačku luku.

me najednuput trže iz sna očajan, paklen krik:
— Turci! evo Turci!
Prodjoše me žmarci od glave do pete. Sedoh na sto i napipah do sebe Mihailovića. Onako bunovan, on me grčevito steže obema rukama, pitajući isprekidano:
— Šta je?... Šta se desilo?... Turci!... Gde je komandir?
U sobi je bio mrak, gušći od grobnoga. Behu spuštene zavese. Ja djipih i kresnuh palidrvce.
— Jeste li pri sebi? Što dajete znak? — reče mi komandir, cepički kraj prozora.
— Turci!... Zar ne čujete? Mora da su se vratili ili nas opkolili.
Spolja se orilo udaljeno „Ura! ura!“ i grokante pušaka, najpre pojedinačno, zatim plotunsko. Mi zaustavi smo disanje, npravo — dali je sam zastao u nama! Opasnost je bila očigledna. Turci su, bez sumnje, zašli za ledja našoj vojsci, porazili je i uputili se Srbiji. Usput su našli i na pozadinu. Jedni ovi ljudi dole! Imaju svega dva-estak pušaka. Poklače ih kao jagalice.
Šta li ćemo sad nas trojica? Iz karsarne tek ne smemo ni za živu glavu izaći. Najbolje je sakriti se negde, pa kad legne prva bura, da se predamo. Ne ostaje nam ništa drugo. U ostalom, Turci su plemeniti i postupaju sa zadržljivom čovečno.

Bez prethodna dogovora, sljubljeni, išunjamo na prstima u prostranak hodnik, da odatle potražimo — tavan-ske basamake! Tamo ćemo biti najsigurnije sklonjeni, jer teško će se kogod setiti, da i tamo zaviri. Morali smo ipak pripažeti lojanicu, dok smo iza strme stepenice izbanjali na tavan.
Tu smo, ispod jedne badže, šćućurili se i osluškivali. Ti su nam trenutici izgledali čitava večnost. Na posletku se odložio čuo potmulu šum, zveckanje vojničkih čuaturica i porcijica, dozivanje. Iz dućančeta komitnog, čas po, dope ljućukanje i dobruje zvuci pesme. Kroz badžu prodiraše beličasta svetlost i hladnoća.
Ja promolih glavu... Istok beše zarudeo, nebo došlo savim ljubičasto, bez jedne zvezde. Samo su izbledeli mesec i zornjača stajali na njemu. Počelo se rasvitati. U daljini se protezao drum i dosta jasno raspoznavali polomljeni i oboreni telegrafski direci. Na brežuljcima su isparavale jutrenje magle, a iza njih, duž horizonta, dogorevala zapaljena seja. Ceo legor se već izbudilo. Jedni su odlazili na česmu, drugi vraćali; vrmzali se oko šatora, skupljali u gomilice, pripravljali cigarete i trupkali, da bi zagrejali noge. Lavež napuštenih turskih kerova ispunjavaše vazduh.
Dole saznadosmo da je jedna komitska četa, koja po okolini hvata odmetnute Arnaute, navrnula u Bilič i celu noć šenućila iz pušaka. Nas trojica se zarekosmo tada, da svoju bruku ne pričamo nikom. Ali šta to vredi? Ja se, evo, osećam još uvek posramljen sam pred sobom.

Francuska.

Napadaji na francusku vladu.
Zbog pitanja ishrane.
Kb. Bern, 26. aprila.

Danas se francuska štampa najviše interesuje privrednim pitanjima. Listovi vrlo oštro govore protiv vlade i sažaljevuju protivu rečne odluke i prenaprženost, kojom je vlada postupila u mnogim pitanjima, kao i nedavno u pitanju mesa. Priznaje se, da se vlada nalazi u teškoj položaju. Ali joj to ne treba da smeta da dodje do odluke, koja bi se morala brzo osjetiti. Hervé piše: Mislilo se, da će oni, koji su Brianda oborili, pod izgovorom da nije bio dovoljno radin i okretan, primiti vladu s punom vječom oduku. Ali se ničad do sada nije vidilo toliko neodlučnosti i tolikih polutanskih odluka, kao sada. Clemenceau piše isto tako oštro: Kabinet je za ovo kratko vrijeme svoga bitisanja izdao nebrojenu naredaba, ali nije uspio, da ih i izvede. Clemenceau zahjueva od Painlevea više djelatnosti. Ne želi da vladi smeta svojom kritikom, ali traži i želi više uspjeha.

Englesku i kolonije.

Engleski mlinovi pod državnim nadzorom.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
Haag, 25. aprila.

Iz Londona javljaju: Engleska je vlada riješila, da od 30. aprila stavi pod državni nadzor sve mlinove brašna, da bi sama mogla vršiti podijelu brašna i mješati pšenično brašno s većom količinom kukuruza i ječma. Li-pozdravljaju ovu mjeru sa zadovoljstvom, jer svijet, i pored svih izjava, ne će da shvati ozbiljnost stanja i ne sluti, kolika je u istini velika nestašica hljeba.

Prijedlozi za unapređenje proizvoda pšenice.
Kb. Rotterdam, 26. aprila.

„Nieuwe Courant“ javlja iz Londona: Predsjednik poljoprivrednog odjeljenja Botharo podnio je juče u donjem domu zakonski prijedlog o proizvodnji pšenice. Prema tome prijedlogu imala bi se proizvodnja domaće pšenice unaprediti na taj način, što bi se farmerima zajamčila najnižja cijena pšenice i zobi za šest godina. Dalje bi se imale da utvrde najniže nadnice za ljude, žene i mladiće, koji bi bili poljoprivredom zaposleni. Ovom i drugim mjerama hoće se, da potaknu farmeri kako bi utrine pretvorili u oranice. Bothero želi, da se osam milijuna acrea više nego sada zasiju žitom, a za to će biti potrebno 250.000 novih radnika. — Runciwan je u ime svojih liberalnih drugova oštro kritikovao taj predlog. On je rekao, da bi jedina posljedica zajamčene najniže cijene bila ta, što bi cijena hljeba za vrijeme rata skočila. Nije vjerovatno, da bi se veća površina poraala, nego li što je obično, jer to sprječava oskudica u radnoj snazi.

Italija.

Neučestvovanje Italije u ofenzivi.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Lugano, 25. aprila.

Milanski i rimski listovi donose suglasna mišljenja, upućena na adresu Francuske, koja potvrđuje, da je Italiji, zbog naročitih frontnih prilika, nemoguće učestvovati u opštoj ofenzivi.

Rat u Rumunjskoj.

Ruska pojačanja na rumunjskom frontu.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
Haag, 25. aprila.

„Handelsblad“ javlja iz Petrograda: Mnogobrojna ruska pojačanja otišla su na rumunjski front sa zastavama, na kojima je na rumunjskom i ruskom jeziku bilo ispisano „Naprijed u pobjedu!“ i „Za opšti mir!“.

Svajcarska.

Uznemirenost zbog ograničenja američkog izvoza.
Kb. Bern, 26. aprila.

Svajcarski listovi javljaju, da je u Svajcarskoj nastala uznemirenost zbog pretjne Amerike, da se ograniči uvoz u neutralne zemlje, koje graniče sa središnjim vlastima.

Svajcarska ne misli da demobilize.
Kb. Bern, 26. aprila.

Po „Tagblatt“u odgovorio je general Wille na pitanje saradnika jednog ženevskog lista, da li je moguće da se demobilize švajcarska vojska, kako bi se otklonila oskudica u poljoprivrednim radnicima, ovo: „Mi ne vjerujemo u napadaj bilo s koje strane; ali prilikom vojnih pokreta dešavaju se iznenadjenja i događaji, koji se ne mogu predviditi, a to je dovoljno, da na sve budemo spremni. Bilo bi besmisleno, kad bi nas danas kakav događaj zatekao nespremn“.

Najnovije brzopjavne vijesti.

Sastanak danskog i švedskog kralja.
Kb. Stockholm, 25. aprila.

Švedska brzopjavna agencija javlja: Švedski je kralj dao u čast svoga gosta svečani ručak. Govori, koji su izmijenjeni na tom ručku, bili su prožeti osjećajima iskrenog prijateljstva. Švedski kralj Gustav rekao je: Prijateljstvo između Švedske i Danske naročito je dragocjeno u ovin teskim vremenima, koje sad preživljujemo. Podizem čašu u zdravlje moga dragog prijatelja i rodjaka, kralja Danske Kristijana. Danski je kralj zablagodariio i naglasio je, od koliko je velikog značaja za Švedsku i Dansku, naročito u ovin ozbiljnim prilikama, lično prijateljstvo kraljevo.

Kralj Ferdinand u austro-ugarskoj ratnoj grafičkoj izložbi.
Kb. Sofija, 26. aprila.

Kralj Ferdinand pohodio je danas poslije podne u pratnji prijestolonasljednika Borisa i princa Cirila austro-ugarsku ratnu grafičku izložbu i izjavio je svoje potpuno zadovoljstvo o bogatstvu i umjetničkoj vrijednosti izložbe.

Dozvola objelodanjavanja ratnik izvještaja središnjih vlasti u Francuskoj.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
Zürich, 25. aprila.

„Tagesanzeiger“ javlja iz Pariza: Ministarstvo je dozvolilo, da se u francuskim listovima mogu objavljivati njemački i austro-ugarski ratni izvještaji.

Konferencija ministara sjevernih evropskih država.
Kb. Zürich, 26. aprila.

„Neue Züricher Zeitung“ javlja, da će se oko polovine maja sastati konferencija ministara sjevernih evropskih država.

Belgijski ministar Wandervelde putuje u Stockholm.
Kb. Stockholm, 26. aprila.

„Sozialdemokraten“ saznaje iz najboljeg izvora, da će predsjednik „Internationale“, belgijski ministar Emile Wandervelde skorih dana dospjeti u Stockholm.

Iz današnje Srbije.

RAD BEOGRADSKOG OPŠTINSKOG (VAROSKOG) ODBORA

od 7. oktobra do 31. decembra 1915. g.

III.
Pomaganje je stalne i ratom stvorene sirotinje bio najteži problem varoškog odbora. Očajni vapaj siromašnih ratničkih porodica, koje je bivši beogradski mjesni odbor ostavio bez ikakve pomoći već u mjesecu septembru — i ako je za tu svrhu primio novac od srpskog ministarstva za unutrašnje poslove — nalagao je varoškom odboru da neodložno pomogne svojim bijednim ostavljenim sugrađanima.

Već 10. oktobra morao je varoški odbor davati u ime pomoći bijednim porodicama dvije do pet kilograma brašna. Da bi se konstatovao broj nevoljnih, pristupilo se odmah popisu broja onih porodica, kojima je javna pomoć bila jedini izvor za održanje njihove egzistencije. Ustanovljeno je sirotinjsko odjeljenje s pet rejona, preko kojih se do 20. oktobra prijavilo za javnu pomoć 4325 porodica sa ukupno 9930 članova. Znajući varoški odbor da tolikom broju sirotinje ne može pomoći sam, umolio je za hitnu pomoć c. i. k. vladu Austro-Ugarske monarhije. Do 2. novembra prijavile su se za pomoć već 5692 porodice s ukupno 13.607 članova i to 2259 porodica s jednim članom, 1384 porodica s po dva člana, 769 porodica s po tri člana, 604 porodice s po četiri člana, 320 porodica s po pet članova, 151 porodica s po šest članova, 101 porodica s po sedam članova, 43 porodice s po osam članova, 14 porodica s po devet članova i tri porodice s po deset članova. Kad se uzme u obzir, da je koncem oktobra ukupni broj beogradskih stanovnika iznosio 15.000 duša, onda dolazimo do značajnoga rezultata, da se od svega broja beogradskog stanovništva za pomoć nije prijavilo samo njih 1400 ili 9,3%.

Pomaganje su porodice pripadale svim staležima. Od činovničkog je staleža pomagano u oktobru 258 porodica, u novembru 272 porodice, a u decembru 295 porodica, ili prosječno 9,4% od ukupnog broja pomaganih porodica. Odnosno trgovaca stonar taj broj ovako: u oktobru je pomagano 280, u novembru 292, a u decembru 310 ili prosječno 9,8% od ukupnog broja pomaganih porodica. Razumljivo je, da je zanatlijski i radnički stalež trebao najveće pomoći. Od zanatlijskih porodica pomagano je najmanje u mjesecu novembru i to 707 porodica, a najviše u mjesecu oktobru i to 750 porodica ili 26,2% od ukupnog broja pomaganih porodica; — dok je radničkih porodica pomagano: u oktobru 1574, u novembru 1721, a u decembru 1840 porodica ili 58,2% od ukupnog broja pomaganih porodica.

Po starosti pomagano je lica odnosno djece: do pet godina u oktobru 1356; u novembru 1433, u decembru 1637; od šest do deset godina u oktobru 1406, u novembru 1466, u decembru 1640; od 11 do 15 godina 671, 699 i 696; od šesnaest do dvadeset godina 393, 421 i 337; od 21 do 30 godina 729, 830 i 890; od 31 do 40 godina 761, 820 i 928; od 41 do 50 godina 497, 530 i 548; od 51 do 60 godina 545, 575 i 627; najzad preko 60 godina 782, 811 i 854. Od toga je bilo: za rad sposobnih u oktobru 1636 lica (132 muška, 1504 ženska), u novembru 1801 (162 muška, 1639 ženskih), a u decembru 2016 (193 muška i 1823 ženske). Prva pomoć izdata je 13. oktobra (pet kilograma žita na svakog starješinu porodice, a tri kilograma žita na svakog člana porodice). Druga pomoć izdata je 3. novembra (dva kilograma brašna i dva kilograma krumpira na svakog starješinu porodice, a po jedan kilogram brašna i po jedan kilogram krumpira na svakog člana porodice). Kasnije je pomoć izdavana stalno svake nedjelje u iznosu od 200 grama brašna i 300 grama krumpira na jedno lice i na jedan dan, a kad — po koji put dakako, ne uvijek — nije bilo krumpira, onda je izdavana pomoć samo u brašnu, ali za to u većoj mjeri (350 grama na jedno lice i na jedan dan). Da se olakša teret oko izdržavanja tolikog broja sirotinje, varoški je odbor nastojao, da pribavi posla onim licima, koja su za rad sposobna. Tako se do kraja 1915. godine uposlilo 114 muškaraca, 117 žena i 12 djece. Kod muškaraca je iznosila najviša nadnica 4 kruna na dan, kod žena 3 kruna, a kod djece 80 helera, a najmanja kod muškaraca 2 kruna, kod žena 1 krunu 50 helera, a kod djece 80 helera.

Visina stalne mjesečne pomoći iznašala je za jedno lice 6 kilograma brašna i 9 kilograma krumpira. Pored te stalne pomoći u namirnicama varoški je odbor za Božićne praznike odobrio i vanrednu pomoć u gotovom novcu u svoti od oko 10.000 kruna. Tu je pomoć primilo ukupno 2216 porodica, dok 48 porodica nije došlo da primi doznacenu im pomoć, pa je taj novac utrošen na bolje kuvanje za vrijeme Božićnih praznika u domu staraca, starica i siročadi i na vanrednu pomoć licima, koja nijesu bila stalno pomagana.

Osim toga brinuo se varoški odbor i za opštinsku siročad, naročito djecu bez roditelja, koja su davana pojedinih porodjicama na njezinu i ishranu na trošak varoškog odbora. U oktobru je broj takve djece iznosio 49, u novembru 65, a u decembru 75. Ukupan izdatak za njegu te djece iznosio je do 31. decembra 1915. godine u gotovom novcu oko 1600 kruna, ne računajući ovamo brašno i krumpir, koji se toj djeci davao besplatno.

Varoški se odbor u velike brinuo i za uboge starce, starice i napuštenu djecu, preostalih u „Domu“ davajući im stan, hranu, odijela, obuću, kao i svu potrebnu njegu. Takvih je staraca bilo svega 35, starica 33, a djece 25. Svega je na taj „Dom staraca, starica i siročadi“ za tri mjeseca potrošeno oko 3350 kruna.

Da što više pomogne bijednom stanovništvu, varoški je odbor osnovao i dvije narodne kuhinje, prvu 17. oktobra, a drugu 15. novembra 1915. U tim je kuhinjama potrošeno životnih namirnica u kilogramima i po-pručno: masti 330, brašna 240, krumpira 1800, pasulja 900, griza 670, crnog luka 180, aleve paprike 5 i soli oko 260 kilograma, te najposlije drva oko 18 kubnih metara.

Prosječno na jedan dan ove kuhinje izdavale su oko 860 porcija ili ukupno do 31. decembra 1915. godine 37.721 porciju. Ukupan izdatak narednih kuhinja za namirnice i posluhu iznosio je blizu 3700 kruna.

Prije rata osnovale su beogradске gospodje ustanovu „Materinskog Udruženja za skrb oko odojčadi“. Ova privatna dobrotvorna ustanova održavana je tri rata prinoseći članica, subvencijom opštine i plaćanjem privatnih lica za njegu njihove djece. Zbog ratnih prilika i neorganizovane evakuacije Beograda, članice kao i roditelji privatne djece otišli su iz Beograda, pa se varoški odbor morao pobrinuti i za izdržavanje ove napuštene odojčadi. Ukupna iz-

data pomoć u ovu svrhu iznosi do konca 1915. godine preko 1650 kruna. Pored svega gore spomenutoga brinuo se varoški odbor i za izdržavanje u Beogradu zaostale glavnije djece društva „Kralj Dečanski“; davao raznim licima trenutne pomoći u iznimnim i teškim prilikama; plaćao liječenje siromašnih bolesnika; plaćao babičku pomoć za siromašne porodilje; davao besplatne stanove onim porodicama, koje su zbog ratnih događaja ostale bez stanova itd. itd. Tko da danas sve to nabroji? (Svršice se.)

Grad i okolica. Namjere sporazumnih sila u Srbiji.

Nade u pobunu.

Objava, upravljena stanovništvu Srbije, a objelodanjena i u našem listu, kojom se stanovništvo upozoruje, da se od francuskih i engleskih agenata — koji bi srpski narod htjeli podčuziti protiv vlasti — ne da zavesti na nerazborita djela, proizvela je jak utisak. Kako su pogriješno računale sporazumne sile, kad su u svojoj umišljenosti držale, da će petgodišnjim ratnim patnjama teško iskušani srpski narod moći nagovoriti, da se za njihove interese dađe ponovno voditi na klanicu, dokazne pismo, koje je primilo naše uredništvo, a koje niže prenosimo. Ovo ne će biti glas tek osamljenoga pojedince, nego će to sigurno biti uvjerenje svih onih, koji drže, da je proljevanje krvi u Srbiji bilo već dosta. Nadamo se, da tako misli pretežna većina srpskoga naroda.

Odašiljač, koji nas — kako se iz kraja pisma razabire — izrično moli, da preštamujemo njegove rečke, piše:

„Šta se hoće od nas?“

Zar „sila“ Britanija i Francuska nemaju drugog posla ili oni koji su nas do ovog doveli nego misle pomoću agenata da učine pobunu u Srbiji? Zar nam je malo muka i jada što smo zbog njih proveli nego valjda žele da bude i ono malo mirnog građanstva internirano. Ako su gospoda tako ratoborna neka izvole na front a nas neka ostave na miru a mi ćemo kao i za ovih 18 i po meseci raditi mirno svoje poslove.

Jedan građanin.

Ja gospodine nisam političar niti pak pisac ili neki naučnjak ali lično iz svoga iskustva ovo vam dajem sa nadom da ću moći u nekom od idućih brojeva pročitati.

Pisac D. — P.“

Dnevni kalendar.
Danas je petak, 27. april, po starom 14. april. Rimokatolici: Zita; pravoslavni: Martin papa. — Sunce se rađa u 4:51, a zalazi u 7:06.

Beogradski orfeum: Časnička predstava. Početak u 8:30 na veče.

Plovidbu između Zemuna i Beograda danas vrši ugarsko riječno i pomorsko paroplovno društvo. Polazak iz Beograda u Zemun od 7 sati prije podne do 8 sati na veče svakog sata osim u 1 sat poslije podne. Polazak iz Zemuna za Beograd od 6:30 u jutro do 7:30 na veče svakog sata osim u 12:30 u podne.

Kinematografi: Vojni kino (Kolo-seum): U 4 i 6 sati poslije podne predstave za građanstvo. — C. i k. gradjanski kino (Paris): Predstava za građanstvo. Početak u 6 sati na veče.

Časnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći.
Posjet bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Braun“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne.

Pomažite beogradsku sirotinju.

I pored obilate pomoći, kojom se pomaže beogradska sirotinja, kako u novcu, tako i brašnu i drvima; pored besplatne ljekarske njege i besplatnih lijekova u slučaju bolesti, ipak nema dovoljne mogućnosti, da se pomoć ukaže svima onim licima kao i porodicama, koje pomoć traže i mole na razne načine i u raznom obliku; što i daje povoda, da se može apelovati i na plemenitost dobrih i milostivih ljudi, koji su u mogućnosti, da čine dobra djela, te da se zamole, da svojim većim ili manjim prilozima priteknu u pomoć jadnim i nevoljnim licima i porodicama. Zato će ih pratiti topla zahvalnost ovih bijednih ljudi, a oni će moći biti uvjereni, da su čineći milosrdna djela odužili se i svojoj savjesti i društvu i Bogu.

Priloge će za gornju svrhu primati sirotinjsko odjeljenje opštine grada Beograda, kome treba poklone i upućivati.

Traže se:

Da se jave ili da pošalju tačnu adresu radi prijema novca;

I. Društvu Crvenoga Krsta u c. i k. Vojnoj Glavnoj Guberniji Srbije u Beogradu, Simina ulica 21:
Porodice časnika (oficira): Milorada Čupića, Ratarska ulica; Milutina Čitakovića, Makenzijeva ul.; Dr. Avrama Farkića, Ljubomira Palića, Matije Reljića, Djordja Roša, Božidara Milosavljevića, Maksima Nikolića, Emanuela J. Nachmana, Dr. Dragomira Nikolića, Milorada E. Pičinina, Vasilija T. Petrovića, Radovana Mirkovića, Svetozara Marjanovića, Koste Mišića, Žarka Milovanovića, Dušana Manojlovića, Vojislava Matića, Dobrivoja Lazarevića, Mihajla Levija, Novaka J. Miloradovića, Dr. Rafajla Markovića, Vojislava Kostića, Pere Jankovića, Milojka Adžemovića, Dr. Milana P. Jevremovića, Dr. Maksima Selakovića, Živote Markovića, Vlade Mišića, Dimitrija Spasića, Beograd, Vojvode Milenka 35; Matije Reljića, Milorada Čupića, Beograd, Ratarska ul.; Ljubomira G. Prošića, Beograd, kod Slavije; Djordja Roša, Beograd, Deligradska ul.; Velimira P. Rafajlovića, Bučevac.

Porodice: Dr. Petra Jovanovića, Ljekara, Ježina iz Giljana; Dr. Gige Germanovića Ljekara; Dr. Aleksandra Pavićevića, Ljekara; Ljubomira Palića, poručnika, Beograd, Makenzijeva ulica; Vasilija T. Petrovića, stud., Beograd, Studenička i Vojvode Milenka ul.; Milutina Čitakovića, poručnika, Beograd, Makenzijeva ul.; Milana Golića, služitelja min. voju., Zlatiborska ul. 14.; Marka Simića, ekonom, Smederevo; Dr. Aleksandra Pućevića, Sjenica.

G. g.: Jelka Milorada Stamenkovića majora; Mihajlo Živković, služ. suda; Borivoj Janković, sudija; Milovan Ilić, predsjednik suda; Ilija Djordjević, sudski arhivar; g-dja Dr. Milutina Milankovića prof. Univerziteta; Jana Dragutina S. Branovačkog kapetana; Sofija majka Vladana Dj. Djordjevića poručnika; Mica Jordana Ikića, kapetana II. klase; Fridrih otac Fridriha Slajsnera, poručnika; Aleksa Ilić.

Ljekari: Dr. Ljubica Djurić-Godjevac; Dr. Nadežda Stanojević; Dr. Ana Brkić-Milijanović; Deca Dr. Ane Brkića Emilijanovića, Niš.
Učitelji-ce: Zorka Krsmanović; Olga M. Karić, Štubik; Stanka Jevdjenić, Prijepolje; Vasilija Matejić, Božidar dječak; Anka Marković; Slavka Milenković, Parcani; Milan Losović, Bištrica-Prijepolje; Dobroslav Leovac, Prijepolje; Milivoje Kojević, Melnica; Trajko Kovačević, Mirkovac; Jenifimije Karalampjević, Kadinje-Prijepolje; Ilija Katić, Kratovo; Milun Mihajlović, selo Mladenovac.

Vasa Totović, konduktor, Sjenica. Telefoniskinje: Mileva Stankovića, Arandjelovci; Mileva Radovića, Palanka; Darinka Babićeva, Valjevo.
G-dje: Božidara Nedića, upravnik voć. rasadnika, Smederevo; Kosara Luke Petrovića, okruž. načelnika u Sjenici.
Činovnici Monopola: Miloš Tomić; Radovan Djordjević; Samko Živković; Milan Anastasijević; Kosta Ajdačić; Katarina Arsić; Jovan Sandorović; Vladisav Streng; Miloš Cvetković; Stana Zečević; Petar Ajdačić; Damijan Grujić; Alesandar Guvernan; Stevan Petrović; g. Svetozar Konstantinović, carin. revizor; Mita Timarčević, radn. u fabrici duvana; Stevan Tanasković, kočijaš fabrike duvana.

II. g. Tatominu Petroviću, Beograd, Knez Mihajlova 18; Porodica oficira Save Slevića, iz Petrova; Svetozara Dušića, iz Vel. Umčara; Adolfa K. Ekarta, iz Beograda; Dobrosava V. Vučkovića, iz Starog Senjaka; Vitomira Rajića; Milivoja J. Bugarića, iz Begaljice; Save K. Bogojevića, iz Tetova; Dr. Bernarda Belića; Dr. Milenka Protića; Dr. Stanislava Novakovića; Dr. Rafajla Margulisa; Miloša Miloševića, vojnog činovnik iz Beograda; Bogoljuba I. Petrovića, vojn. djurniste i g-dja Olga Petra N. Ilića, vojnog apotekara.

III. g. Ivanu Zankoviću, Beograd, Simina ulica 21; Sibin Tavrić, sudija iz Novog Pazara.
Telefoniskinje: Ruža Rafajlović; Marija Radosavljević; Draga Račić, poštanski činovnik; Teofilo Stojanović; Ivan Janković, penzionar.

IV. g. Stojanu Ribarcu, Beograd, Zorina ul. 100; Milosav M. Lazarević ili Stojanka

M. Lazarevića, učitelji iz Suvojnice, srez masurički, okrug vranjski.

V. g. Dragutinu Djordjeviću, sekretaru Društva Crvenoga Krsta u M. G. G./S. Beograd, Dobračina 16;

Arhitekti: Svetislav Ilić; Petar Gačić; Dragutin Dimić; Mladen Dulović, služitelj iz Beograda; Simeun Gjorgjević, inžinjer iz Beograda; Vlada Petrović, advokat iz Beograda; Mladen Gjurović, inžinjer iz Prijepolja; Josif Tirić, podšumar iz Kosovske Mitrovice; Milan Atanasijević, okružni ekonom iz Tetova.

VI. g. Ljubomiru Janačkoviću, Beograd, Dračka ul. 8; Milan Jagodić, željeznički činovnik; Sima Janković, mašinovodja.

Traže se radi prijema novčanih uputnica.

Potrebno je, da se jave radi prijema novčanih uputnica g. Marku S. Petronijeviću, krojaču u Knez Mihajlovoj ulici broj 39:

1. Porodica Svetozara Radakovića, pukovnika;
2. Porodica Andrije O. Tošića, iz Donje Dobrinje;
3. Porodica Milivoja Todorovića, kapetana;
4. Porodica Marka S. Spasića, poručnika, i
5. Porodica Radisava Radojevića, studenta iz Ropčeva.

Prilikom prijema novca potrebno je imati uza se redarstvenu legitimaciju.

U slučaju da se ne nađe u Beogradu, potrebno je da pošalju svoje tačne adrese, preko kojih bi im se novac mogao poslati.

Nov opštinski ljekar.

Za opštinskog ljekara postavljen je i g. dr. Drag. Nikolić, koji je i otpočeo svoj rad kao sirotinjski ljekar za VII. policijski kotar — Istočni Vračar. — G. Nikolić stanuje u Skopljskoj ulici broj 2.

Javna prodaja.

Po odluci Starateljskog Suda, izložice se javnoj prodaji zaostavština pok. Pere Zivanovića, na dan 11. maja 1917. god. u stanu u ulici Botaničkoj broj 2. Prodaja će početi u 9 sati prije podne. Pozivaju se kupci da na ovu prodaju dođu.

Izdavanje rezervnih karata za hljeb.

Odsjek za kontrolisanje utroška hljebnih karata ekonomata opštine grada Beograda, izdavaće 30. aprila ove godine rezervne hljebne karte za mjesec maj svima onim kafedžijama, hotelijerima, restauraterima i imaacima kujni, koji na iste imaju prava, a koji su iste imali i u mjesecu aprilu.

Istoga dana izdavaće se i kuponi za kupovinu šećera i soli svima onim građanima, kojima je oduzeto pravo na kupovinu brašna, pošto isti pridržavaju dovoljnu količinu brašna za svoju ličnu upotrebu, te zbog toga ne dobijaju kupone za brašno, šećer i so redovnim putem.

Nedjelja udovica i siročadi na bojnom polju.

Odboru za prikupljanje priloga stigli su do danas još ovi dalji darovi i članski prinosi: c. i k. okružno zapovjedništvo u Prijepolju K 1592.02; c. i k. okružno finansijsko zapovjedništvo, preko zapovjednika g. Zalana, Mitrovića, K 116; c. i k. okružno zapovjedništvo u Sapcu preko g. nadporučnika Josipa Prosniga K 3599.30; c. i k. dopunski eskadron ulanskog puka grof Huyn br. 12 K 206.50; c. i k. okružno zapovjedništvo u N. Pazaru K 2096.20; c. i k. ust. želj. odjeljenje br. 13 K 78.60; c. i k. okružno zapovjedništvo u Užicu preko satnika pl. Haefnera K 1082.82; c. i k. stožersko odjeljenje glavne vojne gubernije K 10.50; c. i k. zapovjedništvo okružnog poljskog oružništva u Sapcu preko oružničkog zapovjedništva u Beogradu K 779; gradjanska bolnica u Beogradu K 6; c. i k. okružno zapovjedništvo u Mitrovici n/K. K 210; c. i k. okružno zapovjedništvo u N. Pazaru K 923; c. i k. okružno zapovjedništvo u Valjevu K 25.960.99; ekspozitura c. i k. povl. austr. Länderbanke u Beogradu K 1000 svega 44.269.03 K, ranije pridošlo svega K 67.941.10, prema tome je ukupno dosada uništo K 112.210.13. Dalje priloge prima satnik Enkelhardt, upravnik ekspoziture c. i k. fonda austr. vojnih udovica i siročadi, Terazije br. 4, I. sprat.

Poslijednje brzojavne vijesti.

Pomorska bitka pred Dinkirchenom.
Kb. Pariz, 26. aprila.

Agencija Havasa javlja: Jedna eskadra njemačkih razarača bombardovala je u noći od 25. ov. mj. između 2.15 i 2.25 sati Dinkirchen. Obalne su baterije uzvratile vatru. Francuski i engleski izvidnički brodovi upeli su neprijatelje, koji se u velikoj brzini povlačio prema istoku, u borbu. U kratkoj borbi potopljen je jedan od naših razarača. Gubitci su neprijatelja nepoznati.

Ruski haos.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).
Lugano, 26. aprila.

Petrogradski dopisnik „Corriere della Sera“ brzojavlja: Stanje je ruske vojske u najvećem stepenu problematično. Vojnici dezertiraju u masama, tako te ratni ministar mora izdavati manifeste, kako bi ih nagovorilo na povrat. Vojnici se boje, da će doći prekasno kod podjele zemalja. Nadalje zahtijevaju razne narodnosti, kao Ukrajinci, Poljaci i muslimani osnivanje posebnih vojnih dobrova. Separatistički se pokret u svim neruskim dijelovima zemlje naglo raširuje, a to sudbonosno djeluje na vojsku.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).
Stockholm, 26. aprila.

U Finskoj vlada sve to veća anarhija. Između stanovništva i vojnika postoje velike opreke. Prošle nedjelje prodrli su momarski vojnici u vladine prostorije finskoga senata i zahtijevali neodložno provedenje zakona o osamsatnom radu. Predsjednik je senata, socijalista Tokay energično protestovao protiv umiješavanja ruskih vojnika u finske stvari, nu guverner mu je odgovorio, da je nemoćan, jer ruski vojnici ne stoje pod njegovim zapovjedništvom. Malo zatim izdao je helsingforski vojnički i radnički savjet proglaš, u kojem je izjavio, da se ruski vojnici ne smiju miješati u finske unutarnje prilike. U četvrtak je u Helsingforsu došlo do pljačkanja.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
Stockholm, 26. aprila.

Petrogradski je radnički i vojnički savjet protestirao protiv zadržanja ruskih emigranata u Halifaxu. To je jedno nedopušteno miješanje engleske vlade u unutarnje ruske prilike.

Potopljen veliki američki brod.

Kb. London, 26. aprila.

Reuterov ured javlja: Američki listovi javljaju vijest kapetana američkog parnog broda „Hongold“ (13.639), da je taj brod potopljen od jedne njemačke podmornice.

Događaji u Grčkoj.

Kb. Lugano, 26. aprila.

Prema vijesti agencije „Stefani“ iz Atene, razgovarao je kralj Konstantin po prvi puta od događaja u decembru 1916. dulje vremena sa engleskim poslanikom. Poslije ovog razgovora pozvao je kralj u dvor Zaimisa. Čini se, da kralj želi, da Zaimis sastavi novi kabinet. Odluka Zaimisova još nije poznata. (Prema tome nije istinita vijest proširena u Parizu, da je kralj Konstantin uapšen. Op. Ur.)

Strah u Petrogradu pred njemačkom navalom.

Kb. Amsterdam, 26. aprila.

Prema „Allgemeen Handelsblad“ u javlja petrogradski dopisnik „Daily Expressa“, da mnogi stanovnici Petrograda ostavljaju grad iz bojazni pred jednom njemačkom navalom sa morske kopnene strane.

Nova portugalska vlada.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
Haag, 26. aprila.

„Times“ javljaju iz Londona: Sastav je nove portugalske vlade prednio Alfonso Costa. Nova će se vlada danas predstaviti parlamentu.

U subotu 28. aprila davaćemo godišnji parastos našem dobrom i milom sinu

† Savi Otaševiću
djaku gimn.

u Voznesenskoj crkvi u 10 sati prije podne. Molimo prijatelje i poznanike, da prisustvuju tužnom pomenu.

Beograd,
21.-IV.-1917. g.

Ožalošćeni:
olac: Vladimir; mati: Sofija; sestre: Dragica i Zora; brat: Srećko; baba: Lelka Crkavac; dede: Ilija i Todori i ostala familija.

30384

Klara de Pogus, izvještava svoje prijatelje i poznanike, da će svome milom i dobrom mužu

† Boleslavu de Pogusu

davati godišnji parastos 5. maja u 7^{1/2} sati prije podne u ovd. rimo-katoličkoj crkvi, Poslanička ulica.

30470

Izvjestavam srodnike i prijatelje, da ću mojoj miloj kćeri

† Mari Z. Ružić

davati godišnji pomen u subotu 28. o. m. u 11 časova prije podne u crkvi Sv. Marka.

Ožalošćena mati
Stanija K. Schonda
sa porodicom.

Beograd,
aprila 1917. g.

30447

Ljubica D. Marković sa porodicom izvještava prijatelje i poznanike, da će svome milom i neprezaljenom

† Dragutinu D. Markoviću

davati polugodišnji pomen u subotu 28. aprila u 10^{1/2} časova prije podne u crkvi Savinačkoj.

Beograd,
aprila 1917. god.

30442

